XIV. évfolyam. Budapest. 81. szám. Hétfő, 1880. márczius 22.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Laffite & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

TÁVIRATOK.

Szeged, márcz. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A segélypénzek kiosztása tekintetében tegnap este tette meg a biztosi tanács az utolsó előkészitő intézkedést, megállapitván azon eljárást, mely mellett a segélyt kapó felek személyazonossága a pénzkézbesitése alkalmával helyreállitható. — Az ingóságokban történt károkra eső segélyösszegek föltétlenül készpénzben adatnak ki az egyes feleknek, az épületekben esett károkat illető összegek egy része ellenben, a menynyiben az illető károsult ujból épiteni akar és e végből kölcsönt vesz igénybe, az állam által ide szállitott és kedvezményes áru épitő anyagokban adatik ki.

Ma rendkivül népes közgyülést tartott a város a Szeged ujjáalkotására vonatkozó javaslatokat tartalmazó királyi biztosi leirat tárgyában. E leirat kapcsán Szabados János tanácsnok fölolvassa a városi tanács jelesen szerkesztett javaslatát, melyben ki van mutatva, hogy a városi testület a rekonstrukczió ekkénti terheit képes lesz elviselni. A tanács e javaslatok elfogadása mellett küldöttség által ajánlja kifejezni a város köszönetét Tisza Lajos királyi biztosnak és általa kormányának is azon buzgóságért és áldozatkészségért, melyet eddig Szeged ujjáalakitási ügyében tanusitottak. — A tanács végül a kölcsön rövidebb idő alatti visszafizethetésére kér módosltást és a részben, hogy egyeseknek a kölcsönnyerés tekintetében álláspontja megkönnyebbitessék. A törvényjavaslatok ellen szólt és illetőleg azon inditványnyal lépett föl Bakay Nándor országos képviselő, hogy a királyi biztosi leirat a városi pénzügyi bizottsághoz utasittassék, mielőtt a közgyülés azt tárgyalná. A közgyülés azonban rögtöni szavazást sürgetvén, az meg is ejtetett és a közgyülés tulnyomó többsége a javaslatokat egész terjedelmükben elfogadta a tanács véleménye alapján. Ezzel Szeged város részéről a rekonstrukczió terhei és föltételei el vannak fogadva.

Szeged, márczius 21. (O. É.) Szeged város mai közgyülése a rekonstrukczionalis javaslatokat föltétlenül elfogadta. Hálás köszönetet szavazott a kormánynak és a királyi biztosnak. Ennek kifejezésére az összes tanács és 30 tagu küldöttség küldetett ki.

A király látogatásának évfordulója alkalmából a város föltámadásának emlékére hódolatteljes háláját fogja kifejezni a trón zsámolyánál

Szeged, márcz. 21. (Az „Egyetértés“ egy másik tudósitójának távirata.) Városi közgyülésen kormányi ultimatum csekély többséggel elfogadtatott. Ellenszóló Bakayt, hivatalos közegek, mamelukok, erős közbeszólásokkal insultálták. Szavazásnál nagyszámu független polgárság ülve maradt. Érdemleges vita nem volt. Hangulat nyomott.

Borászati értekezlet Verseczen.

Versecz, márcz. 21. (Az „Egyetértés tudósitójának távirata.) Ma délelőtt 3 óráig tartó és Kehrer, a verseczi bortermelő egylet elnökének vezetése alatt több százra ménő bortermelő jelenlétében borászati értekezlet tartatott a városházán. Miklós Gyula kormánybiztos a fogyasztási ügy miatt elkeseredett hangulatot megnyugtatni ohajtván, tegnap külön értekezletet hivott össze, mely megtartatván, a mai értekezleten megjelenésekor zajos éljenzéssel fogadtatott. Miklós borászatunk érdekében nyert kormánybiztosi kiküldetését beható és érdekesen elemezvén, utána a temesvári kereskedelmi kamara titkára Strasser Albert, ki őt a kamarai kerületben kiséri, másfél órai beszédében fejtegette azon módozatokat, melyek hazánk borászata és kereskedelme fejlesztésére kiyánatosak és czélszerüek volnának. Többek felszólalása után jegyzőkönyvileg következő megállapodás nyert kifejezést:

Borászati kongressus megtartása, bor vidékeknek szervezése, országos minta pinczе és törzskönyvelés felállitása, vándor szőllő- és pinczetanitók alkalmazása. Verseczen vinczellér-népiskolán vegyészi kisérleti állomás felállitása, országos hegyrendőr és borhamisitás elleni szigoru törvény alkotás, s Cognac gyártás előmozditására, adóztatási kedvezmények nyujtása, regale megváltása, bortariffák lehető leszállitása, vámszerződések kötésénél a bornak, mint kereskedelmi czikknek kiváló figyelembe vétele és vasuti kartellok ellenőrzésének szüksége hangsulyoztatott; továbbá az itteni kereskedést legnagyobb mérvben akadályozó fogyasztási adótörvény megváltoztatása. A bor termelők boszantására irányzott visszaéléseknek azonnali beszüntetése tárgyában az országgyülés és kormányhoz külön felirat intézése határoztatott.

Az értekezlet a kormány biztozi müködéshez kiváló reményeket kötvén annak kirendeléséért báró Kemény miniszternek, a kormánybiztosnak és Strasser kamarai titkárnak pedig tapintatos müködéséért köszönetet szavazott.

—

Páris, márcz. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Mindjárt husvét után a köztársaság elnöke kiadandja a rendeletet, melylyel az idegen jezsuiták Franczia országból kiutasittatnak. Egyes esetekben az itt tartózkodás külön kérelmezendő lesz.

Pétervár, márcz. 21. (Az „Egyetértés tudósitójának távirata.) A kiewi haditörvényszék előtt most 37 fiatal ember, többnyire tanuló és hivatalnok áll, kik rendre halálra itéltetnek. Mindnyájan mint a titkos forradalmi társaság tagjai lettek elfogva.

Pétervár, márcz. 21. Az „Agence russe“ teljesen valótlannak nyilvánitja az angol lapok által terjesztett hirt, Gorcsakow herczeg lemondásáról. A birodalmi kancellár, mint mindig, ugy most is képes elintézni az állami ügyeket.

Páris, márcz. 21. Orloff herczeg Pétervárra utazott. Hartmann egy a „Justice“ hirlaphoz intézett levélben megczáfolja az állitólag ő általa tett nyilatkozatot. Ő se Párisban, se Londonban senkivel nem beszélt az illető ügy felől. Hogy eme levelének hitelességét minden kétségen kivül helyezze, Hartmann azt egy a „Justice“ igazgatójával személyes ismeretségben álló barátjának kézbesité.

—

Bécs, márczius 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A mai vasárnapi tőzsde szilárdan záródott. Jegyeztettek 12 órakor: Hitel 300.20, magyar hitel 283, anglo 153.20, unio 114,30, bankegylet 149, osztrák földhitel 219, járadék 72,40, ezüst járadék 73.05, arany járadék 87.90, magyar arany járadék 103.30, Napoleon 9.46, mark 58,30, rubel 124.75, községi sorsjegy 120, Innerberg 129, alföld 155.50, Ferencz József vasut 171, Galicziai 262, Gizellavasut 161, Lemberg-Czernowitzi 163.75, lombard 88, lóvonatu vasut 245, államvasut 277.75.

Budapest, márczius 21.

Ma délben — mint a „B. Corr.“ irja — a miniszterelnöki palotában mtnisztertanács tartatott, melyben Horvátország bánja gróf Pejacsevics László is részt vett. A tárgyalás tárgyát a Horvátországgal folytatott kiegyezési tárgyalások képezték.

Budapest, márcz. 21.

A török foglyok élelmezési költségének viszszafizetése tárgyában létesült orosz-török szerződés szövege napvilágra jutott. Az odessai görög bankkörökben, melyek tudvalevőleg igen szoros viszonyban állanak Perával és Galatával, a felettébb kedvező fizetési módozatokat, melyeket Oroszország a törökök részére engedélyezett, a két kormány barátsága jeléül tekintik. A végkielégitési összeg — körülbelül 4·7 millió rubel — tekintve a nagy terheket, melyek a foglyoknak kilencz hónapon át való ellátásából Oroszországra nehezültek, szintén szerénynek mondható. A visszafizetés határideje hét évre terjed. A „Csernigowskia Gubernskia Wjedomosti“ egy feliratnak szószerinti szövegét közli, melyet a csernigowi kormányzóság hivatalnokai intéztek Loris-Melikoffhoz. Az odessai körökben nagy feltünést keltett e feliratnak rendkivül szabadelvü hangja és az a körülmény, hogy azt a hivatalos lap első helyen nyomatta ki. Csernigow azelőtt Charkow kormányzósághoz tartozott s egy ideig Loris-Melikoff hatósága alatt állt.

A cubai rabszolga-rendszer megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslatot a napokban szentesité a spanyol király. A rabszolgák nyolcz évig patronatus alatt fognak állani s ez idő letelte után állampolgári jogokat nyernek. A madridi kormány azzal indokolja eljárását, hogy ezen előkészületek nélkül 280,000 „vad és erkölcstelen négernek“ nem adhatott volna teljes szabadságot.

Az utóbbi napokban több távirat érkezett Smyrnából, mely az ottani mohamedán lakosság felháborodását oly módon tüntette fel, mintha az első sorban a külföldiek ellen irányulna. A „Pol. Corr.“ értesülése szerint e zavargást az idézte elő, hogy a porta az érczpénznek értékét leszállitotta. E körülmény azonban nem gátolja azt, hogy néhány nap leforgása alatt, hozzátartozóinak megvédésére minden európai hatalom zászlós hajóval képviseltesse magát Smyrna kikötőjében.

A porosz birodalmi tanács lengyel frakcziója a „folytonos kirándulásai által akadályozott“ Czartoryski Román herczeg helyébe Magdzinszky Teofil képviselőt választá elnökéül, ki eddig az alelnöki tisztet viselte. Ennek helyettesül Zoltowszky István grófot választották. A „Kurier Poznanszky,“ e hirt azzal toldja meg, hogy a lengyel frakció a szocializista törvény és katonai javaslat ellen fog szavazni és magatartását egyik tagja által indokoltatni fogja.

Beszélik, hogy a porosz kanczellár ujabban megint akkép nyilatkozott, hogy Németország nem akar ugyan háborut Oroszország ellen, de készen kell lennie annak elfogadására, ha reá erőszakolják, s hogy a birodalom pénzügye, már csak azért is megkivánja a helyreállitást, hogy a háboru esélyei készületlenül ne találják.

Puttkammer porosz közoktatásügyi miniszter — hir szerint — kabinetkérdést csinált helyesirási ukázának elfogadásából.

A nagyhétre való tekintetből elrendelte a porosz császár, hogy születése napját 20-án üljék meg. A birodalmi fővárost e napon ünnepélyesen fellobogózták. Az utczákon nagy tömeg hullámzott. A kanczellár a hatalmak képviselőit diszebédre hivta.

Pétervári jelentések szerint a washingtoni orosz követ, Schiskin Miklós titkos tanácsos visszahivatása politikai indokokkal nem áll kapcsolatban. Április 27-én a „Nisni-Nowgorod“ nevü hajón 600 elitéltet szállitanak a japán tenger Sachalin szigetére, kik között nincsenek politikai bünösök. — A Kuldsa határán összpontositott khinai hadsereg 40,000 főre rug. A turkesztáni haderő — ugy mondják — kétszerte erősebb, s e számban nem foglaltatnak benn a rendetlen csapatok, melyeknek használhatóságát nagyon, de nagyon kétségbe vonják.

Hartmann vallomása.

Egy minap érkezett londoni távirat azt a meglepő közlést hozta, hogy Hartmann a londoni lapok egyikében nyilatkozatot tett közzé, melyben magát a moszkvai merénylet főintézőjének vallja. Hogy mi czélja lehet e dőre lépésnek, nem volt egészen világos; szinte jogosultnak látszott az a föltevés, hogy Hartmann nem is nihilista, hanem orosz rendőrügynök. A „N. Fr. P.“ tudakozódására azt a választ nyerte londoni levelezőjétől, hogy ott e nyilatkozatról mitsem tudnak. Egy másik londoni távirat arról értesit, hogy Hartmann irata nem hiteles. E nézetet az emlitett bécsi lap párisi levelezője szintén megerősiti s a kérdéses iratban foglalt dolgokat, melyek Hartmann elfogatására s szabadlábra helyezésére vonatkoznak, hamisaknak állitja, határozottan kijelentvén, hogy az angol lapok mistifikáczió áldozatai. Valószinünek látszik, hogy e nyilatkozat az orosz rendőrség vagy pedig egy franczia monarchista müve, ki „leleplezése“ által a köztársaságnak kellemetlenségeket akart szerezni.

Hartmann állitólagos nyilatkozata különben a „Central New“ szerint igy hangzik:

Az én valódi nevem sem Hartmann, sem Mayer. Oroszországon kivül sok állnevet használtam. Valódi nevem azonban az orosz magasabb hivatalnokok s a III-dik osztály tagjai, sőt maga Loris-Melikoff előtt sem ismeretlen. A mult nyáron Oroszország különböző részeiben ügyünknek propagandát csináltam, a minek következtében tömlöczbe jutottam. A pétervári bizottság erélye folytán azonban a kiewi börtönből kiszabadultam s a czár kivégzésével bizattam meg. Nekem gyakorlati ismereteim vannak a katonai operáczió s a robbanások ereje körül, valószinüleg azért bizattam meg a merénylettel. Moszkvába mentem s egy kis házat béreltem ki a városon kivül, körülbelül 40 yardnyi távolban a vasut fővonalától. A ház igen nyomoruságos állapotban volt. Én munkásnak voltam öltözve; nyugodtan viseltem magam s időnként kimentem. Miután meggyőződtem, hogy minden gyanut elháritottam, a munkához fogtam, két társam által támogatva, kiknek egyike hosszu időn át kollegám volt. Este, mig közülönk kettő őrt állott, a harmadik ásóval a megfagyott földbe vájt. A bevágás csak oly nagy volt, mint az ásé hossza és szélessége t. i. 5 négyzet hüvelyk s a vasuttól lakásom kis melléképületeig vezetett. A föld igen kemény volt s miután nagy elővigyázattal kellett eljárnunk, az ásás több napot vett igénybe. Az ásott árokba négy izolált huzalt fektettünk s minden éjjel az ásás befejezése után az árkot betöltöttük, hogy az aknának semmi nyoma ne legyen. A dynamitot magunk készitettük a házban s négy erős vaspalaczkba helyeztük el. A palaczkok mindegyikébe egy angol font dynamit fért be. A mint, ugy szólván minden készen volt, terveinket meghiusulással látszott fenyegetni az, hogy a moszkvai őr (kinek gyanuja felébredt) vonakodott az akna felgyujtásához szükséges batteriák elhozását megengedni. Ez a robbanás előtt egy nappal történt. Társam s én majd kétségbe estünk, noha egy pár óra előtt müveink sikeréhez gratuláltunk egymásnak. A dynamitot rejtő palaczkok alig voltak elhelyezve s egy mély lyukban fekütdek a sodronyok s a kereszt gerendák egyike között. Határoztam. Egy társamat egy ismerős parasztho küldtem, ki 20 mértföldre délre lakott, s elhez fordultam a batteriak megszerzése végett. Némi nehézséggel sikerült rábeszélnem a mechanikust, hogy a batteriákat rám bizta s aztán gyorsan visszatértem s az éjet egyedül töltöttem a házban. A huzalokat összeköttetésbe hoztam egymással s minden készen volt a legközelebbi vonat felrobbantására. Én értesülve voltam arról, hogy a czár a tehervonattal utazik, nem jártam tehát el vakon.

Fejtegetéseim elég egyszerüek. Barátságos hivatalnokok révén a czár minden lépéséről értesültünk. Figyelmeztettek bennünket, hogy ő, mint rendesen, elhagyandja a császári vonatot s a salonkocsi ablakánál a czárhoz hasonló bábu fog ülni, mig a czár a csel utján menekülést remélvén, vasuti hivatalnok öltönyében utazik. Egy távirat értésemre adá, hogy minden rendben van s a czár érkezik. Mikor a vonat elrobogott meggyujtottam az aknát azon reményben, hogy a czár légberöpülését láthatom. A vonat légberepült, de a hogy később nagy sajnálatomra hallottam, hogy a czár, miután magát veszélyen kivül hitte, Moszkva előtt nehány mértföldnyire vonatot cserélt, s igy jutott a városba. Csakhamar talpon voltam és barátaimhoz siettem. Egy hétig háboritlanul időztünk a merénylet szinhelyének szomszédságában, s azután Chersonba utaztunk, később pedig Odessai barátainkhoz tértünk. Onnan a „Florentina“ nevü olasz hajón Törökországba eveztünk. Én a hajón gépész gyanánt szerepeltem. Konstantinápolyból a Levantén keresztül Franczia-országba mentünk. — Párisba érkeztünk után barátaimmal sétára indultam. Mikor február 14-én három barátom társaságában a Champs elyséen tévelyegtem, közeledtek hozzánk a monchardok, kik bennünket folyvást követtek. Hármajuk reám rohant én el valék fogva. Kisérőimnek sikerült a többit leteriteni és megmenekülni. Barátaim Clemenceau urhoz mentek, kinek utasitása folytán Engelhart tanácsos urhoz fordultak. Később egy manchard által a Doverbe induló fedélzetére vitettem. Barátaim egy koresmában várták szabadon bocsáttatásomat s s engem — anélkül, hogy inkognitójukat lelepleztek volna — Londonba kisértek.“ — Több kérdésre azt felelte Hartmann, hogy azért csatlakozott a nihilistákhoz, mert Oroszország legázott népei csak erőszakos eszközök által juthatnak a szabadság csekély mértékéhez. Életét semmibe se veszi, ha a proletariatusnak használ lehet. Meg lévén győződve arról, hogy pártjának érdekeit Európában többé elő nem mozdithatja, néhány nap mulva Amerikába költözik.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 21.

* Időjárás Budapesten. Hó esett, de elolvadt. Hőmérő állása délben + 4 R°.

— Személyi hirek. Szapáry gróf pénzügyminiszter holnap birtokára utazik, hol több napot szándékozik tölteni. — Szlávy József a képviselőház elnöke ma Pozsonyba utazott választói körébe. Hirszerint ez bucsulátogatása lesz Szlávynak, mivel közös pénzügyminiszterré való kinevezetése közel kilátásban van. — Szabó József tudós tegnap Párisba utazott a földtani kongressusra. — Bódogh Albert a miskolczi függetlenségi párt elnöke ez állásáról elfoglaltsága miatt leköszönt; a párt e tisztség elfogadására Sassy István ügyvédet kérte föl. — Tóth József pestmegyei tanfelügyelőnek a kispesti polgárok József napján diszes aranytollat nyujtottak át azon érdemének elismeréseül, hogy a tanfelügyelő az idén községükben iskolát állitott fel. — Kossuch János gyáros 100 frt alapitványt tett az ujonnan felállitott állami középipartan da számára. Az alapitvány kamatai a szegény sorsu jó tanulók közt fognak kiosztatni.

— A magyar sajtó és az osztrák hatóságok. A hirlapirók egyletének igazgató tanácsa ma tárgyalta a magyar hirlapokon az osztrák hatóságok által elkövetett sérelem ügyét. A teendő lépések iránt létre jött megállapodás egyelőre nem hozható nyilvánosságra.

— A trónörökös házassága. A bécsi arisztokraczia nőtagjai feliratot intéznek Stefania herczegnőhöz, kifejezvén iránta való hódolatukat és ragaszkodásukat. A feliratot Metternich Paulina herczegnő szerkesztette, s irta is le sajátkezüleg, s már eddig is nagyszámu aláirás gyült rá. — Rudolf főherczeg eljegyzése alkalmából a szerajóvi szandzsák előkelői a következő sürgönyt intézék a trónörökös udvarmesteréhez Bombelles grófhoz. A szerajevói szandzsák ma itt egybegyült medzsliszei kérik exellencziádat, méltóztassék legőszintébb szerencsekivánatainkat ő császári a királyi fenségének, a fenséges koronaherczegnek kijelenteni. Allah oltalmazza meg ő császári s kir. fenségét s annak fenséges arájat. Dessewffy gróf sk. Mutaszarif. (kerületi kapitány.) — mint elnök. E sürgönyre a következő válasz érkezett Brüsselből: „Dessewffy grófnak Szerajevo-Bosznia. Szivből köszönöm a szerajevoi szandzsák medzsidzsei nevében mondott szerencsekivánatait. Rudolf sk.“

— A virág vasárnap ma sem a legszebb időjárás mellett folyt le. Csaknem egész nap esett a hó, mely azonban még a földre sem ért már elolvadt. Mind a mellett a hagyományos barkaszentelést megtartották ma is s a templomok környékén nagy vásárt csaptak a szentelt galyakkal.

— A szerb fővárosból. Nándorfehérvárról irják, hogy ott a czár jubilaeuma alkalmából a kaszinóban tartott nagy lakomán Kujundesics főiskolai tanár felköszöntése, a ki az összes szerbség — a bosznia-herczegovinai, ugy a Száván és Duván tuli szerbség — egyesülésre émelte poharát, egetverő zsivióval üdvözöltetett. — Kis György szegedi árvizkárosult orvos ügyében, ki Belgrádban akart megtelepedni, s kin ott egy kávéházban botrányos erőszakoskodást követtek el, ujabban a következőket jelentik: A botrányos kihágásra, a melynek majdnem élete esett áldozatul, Kisnek, emlékezik még a közönség, valamint talán arra is, hogy ügyét az itteni osztrák-magyar konzul, Herbert báró ur volt kezébe veendő és fényes elégtétel volt neki kilátásba helyezve. Nos, hát ezt meg is kapta abban, hogy a belügyminiszter őt az orvosi praxistól teljesen eltiltotta. Ez az a „fényes elégtétel.“ Kis különben már elhagyta Nándorfehérvárt s visszatért Magyarországba.

— Kirabolt adópénztár. Bihar város adópénztárát a mult szombaton kirabolták. Az esetről a nagyváradi „Szabadság“ a következőket jelenti:

Szombaton késő este néhány idegen tért be Perge János bihari adószedőhöz és tőle éjjeli szállást kértek. Az öreg ur barátságosan azt mondá nekik, hogy nála nincsen hely, hanem szomszédjában hihetőleg kaphatnak szállást, s odáig el is vezeti őket; alig mentek ki a házból, az idegenek egyike rohant az adószedőre, a másik pedig hálntékát zuzta be, ugy, hogy azonnal elbukott. Erre a házban maradt gazdasszony és eseléd lármázni kezdtek, a gazemberek tehát a szegény nőket is megkötözték és szájukat betömték. Ezután követelték a pénztárt, azt kiüritették, s mintegy 395 frt 52 kr. készpénzt vettek magukhoz. Ezenkivül nagyobb mennyiségü ezüstnemüeket és ékszereket is összeszedve szekérrel elhajtottak. A rablók öten voltak, s a megtámadott egyikőjöket sem ismeri. Novák István csendbiztos azonnal megindította a nyomozásokat, és csakhamar sikerült neki elfogni egy Sárközy Mihály nevü gyanus egyént, kinek felvilágositásai folytán még két egyén elfogatott. — Tegnapelőtt a helybeli rendőrség segélye is kikéretett s a csendbiztos felhivására Neuman László rendőrnegyedesnek sikerült még az nap elfogni Pál Sándor és Vékony Zsiga helybeli gyanus egyéneket. — E két utóbbi férfiu nem közönséges ember. Pál Sándor 1877-ben vádolva volt azzal, hogy ő gyilkolta meg Kovács József rendőrnegyedest, azonban huzamosb vizsgálati fogság után szabad lábra helyeztetett. 1879-ben Pál Sándor és Vékony Zsiga a Kösmő patakban összedarabolva talált Harsányi Imre meggyilkolásával vádoltattak, de ez alól is felmentettek bizonyitékok elégtelenségéből; legutóbb pedig egy Püspökiben elkövetett feltörésért itélték el őket egy évi börtönre, azonban a kir. tábla itélete folytán e hó 10-én szabad lábra helyeztettek, hanem már 18-án ujra elfogattak a bihari rablásért, melyben valószinüleg főszerepet játszottak. Az elrablott pénz és ékszerek még eddig nem kerültek meg.

— Halálozások. Id. gróf Rhédey Lajos e hó 18-án 82 éves korában Debreczenben elhunyt. — Hatvani Deutsch Bernát nagybirtokos fia Deutsch László a napokban elhunyt. A boldogult, igen tehetséges s képzett fiatal ember volt; sikerrel végezte be a magyaróvári gazdasági akadémiát s több magyar szaklapba alapos czikkeket irt. Ma délután temették el nádor-utcza 3. sz. házból. — Abonyi Imréné Szeőke Piroska asszony tegnapelőtt Nagyváradon meghalt. — Kövér Jánosné Prandau Amália asszony Kövér Károly országgyülési képviselő édes anyja tegnap 78 éves korában meghalt. Temetése e hó 22-én d. u. 3 órakor lesz a Széchenyi-tér 2. sz. házból. Béke poraikra!

— Az árviz Szatmármegyében. A Pesti Rirlap Nagy-Károlyból a következő táviratot közli: Jég és árviz hömpölyög Szatmarmegyének termékeny földjén! Erdőszádától Szatmárig, végig az ugynevezett gazdag Lanka völgyén, nem lehet mást, mint a Szamos árvizét és jégtorlódásait látni, melyek a buza és repcze vetésekben kiszámithatlan károkat okoztak. A jég különösen Erdőszádától a dobrai apáti határokon erős torlódásokban halmozódott össze: — Gécs, Sima, Csegöld, Császló, Ján, Nagy-Szekeres, Kis-Szekeres, Majtész, Fehérgyarmat, Penyige, Kis-Ár, Nagy-Ár, Sanyolcz, Apáti, Semlyén, Matolcs, Nabrád, Fülkös és Géberjén községek határai pedig vizzel vannak boritva. — A nagy ár miatt a csengeri hidat is veszély fenyegeti. A csapást még fokozza az is, hogy a Homoród és Kraszna folyók nyugalma is megbomlott. Ezek is vadul megáradván, hullámaikkal Illván, Zsadány, Nagy-Majtény, Kis-Majtény, Nagy-Károly egy részét, Domahida, Csenger, Dob, Ujfalu, Bagos, Ura, Tyukod, Györgytelek, Ecsed és Kocsord községek határait elboritották. Ezenkivül a nagykároly-majtényi vasutvonal töltései is meg vannak rongálva. Az országut Dobtól Nagy-Károlyig négy helyen át van szaggatva, s a drága költséges hidak e vonalon az árviz által szinte elromboltatnak. A pusztulás réme üldözvén bennünket, segélyért kiáltunk!

— Égések. A dévai „Hunyad“ irja: Az utóbbi száraz és szeles napok alatt mindegyre égések rémitenek. Egyik éjjel egy Keménd mellett lévő nádas tüze világitotta meg az eget. Déván mindenki szorongott, hogy valamelyik szomszéd falu válik hamuvá. Erdőégések egymás után mutatkoztak Gyertyámos, Baláta, Nozság falvak mellett, sőt 16-án épen Déva felett a szőlők tetején is. Szerencsére sikerült elejét venni mindeniknek nagyobb veszély nélkül. 16-án este Haróból világitott be egy épület égése. — Ungvárról irják nekünk, hogy e város a beregszászi törvényszék leégése miatt igen nagy rémületben van, de más oldalról van remény, hogy e törvényszék most, mivel Beregszászon már alkalmas épület nincsen, vissza fog Ungvárra helyeztetni. — Nivnicz városkában Magyar-Bród mellett tegnapelőtt tüz ütött ki, s rövid időn 30 épületet elhamvasztott. A tüz gyujtogatásból eredt; a tettest elfogták.

— Kézrekerült futó betyár. A mult nyáron egy Kukla Pista nevü szökött katona garázdálkodott a tulatiszai reszeken s valóságos rémületben tartotta a környéket, a nélkül, hogy el birták volna fogni. A zsivány most végre kézre került. E hó 17-én ugyanis Vitályos Béla gyulai csendbiztos egyik legényének sikerült Kuklát saját rokonainak tanyáján Gyula alatt megcsipni. Jelenleg már a szolnoki hadkiegészitő parancsnokságnál ül fogva. Megjegyzendő, hogy épen akkor, midőn őt legjavában üldözték és leginkább gyanusitották mindenféle gonosz tettekkel, a felső vidéken — mint irásai igazolják — szolgaként tartózkodott. Két büntényre azonban van: a katonaságtól történtmegszökése és hogy két testvér közül, kik épen leánykérőből mentek hazafelé, az ut közepén az egyiket agyonlőtte s a másikát megsebesitette. Azóta „beesületes“ ember volt, mint ő mondja.

— Udvarló az iskolában. Az általunk ily czim alatt emlitett esetre vonatkozólag a hivatalos vizsgálat már megtartatott, s arról a következő hivatalos jegyzőkönyv vétetett föl:

Az „Egyetértés“ f. évi 70-ik számában megjelent, s az ujpesti községi iskola egyik leányosztályára vonatkozó közlemény tárgyában az iskolaszék által kiküldött bizottság a vizsgálatot megtartván, a vizsgálatból kifolyólag kinyilatkoztatjuk, hogy az illető osztálytanitónő magaviselete ellen ezen ügyben semmi kifogásolni valót nem találtunk, de annál inkább megbotránkoztatott bennünket az emlitett czikkben is érintett suhancz ama qualifikálhatlan eljárása, hogy a második leányosztály tanitónőjének tiltakozása daczára is ennek osztályába betolakodni merészelt. Hogy pedig jövőre nézve az ily tolakodástól az iskola megkiméltessék, elhatároztatott, hogy az iskola jó hirneve ellen irányozott minden ily eljárás szigoru megtorlás végett azonnal a rendőrség tudomására hozassék. — A kiküldött iskolaszéki bizottság.

— Miniszter, ki a korát tagadja. Az olasz parlament katonai bizottságában mulatságos jelenet folyt le a minap. A belügyek miniszt ere (Depretis) a kormány egy javaslatát pártolta, mely a karabélyosok szolgálatának megkezdését a tizennyolczadik évre tüzi ki, s arra utalt, hogy őt, daczára annak, hogy 1813-ban született, már 1831-ben besorozták a hadseredhez. Ricotti képviselő azt állitá, hogy a miniszter 1811-ben látott napvilágot s igy 20 éves korában jutott hadi szolgálatba. Felkutatták a miniszter keresztlevelét s kiderült, hogy csakugyan 1811-ben született. E mulatságos eset következménye általános nevetés volt s a kormány javaslatát csak négy szavazattöbbséggel fogadta el a parlament.

— Házasság helyett halál. A Bécsben tegnap megfojtva talált Krutzné esetében a megejtett vizsgálat csaknem teljes bizonyossággal kiderité, hogy itt öngyilkosság esete forog fenn. Rablógyilkosságra gondolni sem lehetett, mivel Krutzné lakásából semmi értékes tárgy el nem tünt. Az a körülmény, hogy a szerencsétlennek egy asztalkendő volt a szájába gyürve, csak megerősiti az öngyilkosság tényét. A kendő ugyanis mélyen le volt nyomva a nő torkába, hogy azt, ha a meggyilkolt csak a legkisebb ellenállást tanusitja is, idegen nem tehette. Krutzné férje halála óta buskomorságban szenvedett s állhatatosan vonakodott férjhez menni. Napa, férjének anyja régóta erőtette a férjhez menetelre, és pedig azon okból, mivel a nő neki 1500 frttal adósa volt s igy hamarább vélt pénzéhez jutni. Az utóbbi időben egy iparos kérte Krutzné kezét s napa nagyon pártolta e kérelmet. A fiatal özvegy tegnapelőtt kisirt szemekkel ment haza napától s tegnapra volt kitüzve a határidő, mikor kérőjének végleges választ kellett adnia. S ekkorra kivégezte magát. A szerencsétlen nő roppant lelkierővel hajtotta végre az öngyilkosságot s mielőtt a zsineggel megfojtotta volna magát, száját betömte, hogy nyögése a szomszédszobában alvó cselédet és gyermeket föl ne ébreszsze. — Az öngyilkosnak tegnap egy levelét találták meg ruhái közt, mely

napához van intézve; s a következőleg hangzik: „Drága napamasszony! A szemrehányásokat, melyeket ön nekem tett, szivem nem birta tovább elviselni, mivel nem érdemeltem meg azokat, most e lépésre vittek. A jó isten megfogja nekem ezt bocsátani s ártatlan gyermekemet jó keresztyén nővé neveli. Oh te szegény neveletlen gyermek, ne haragadjál szerencsetlen anyádra, ő nem tehetett egyebet. Áldjon meg az isten, én nem segithettem magamon".

— Gyilkosság erényből. Egy hazánkfia, ki Romániában lakik, irja a Főv. Lapoknak e közelébb ott történt esetet: A mezőváros mellett lakik egy gazdag kereskedő, kinek gyönyörü felesége van. Festeni sem lehet szebbet. Mult hé végén a kereskedő és neje berándultak a városi bálba, hol egy 22 éves bojár ifju a szép nőbe halálosan beleszeretett. Heves bókjaira azonban a nő csak annyit felelt: „E nyilatkozatok hibásan vannak czimezve, nekem férjem van!" Az ifjut ez elbusitá, de nem riasztá el. Egyre leskődött a szép nő után s mikor e napokban férje elutazott, kopogtatott az ajtón. „Férjem nincs honn, senkit sem fogadhatok" — volt a felelet s a nő becsukta az ajtót. Ekkor az ifju az ablakhoz ment esengeni. A válasz megint az volt: „Nem hallgathatom meg, férjem van." „Ha nem bocsát be, fölfeszitem az ablakot". „Mielőtt azon belépne, én lelövöm". S a nő pisztolyt vett elő. De az ifju nem tágitott s a fölfeszitett ablakon beugrott. „Megmondtam!" — szólt a nő s rásüté pisztolyát. Oly jól talált, hogy az ifju holtan rogyott össze. Az esetnek hire futott s másnap hivatalnokok mentek ki a hely szinére. A nőt azonban nem tartóztatták le s mikor az harmadnap a városba ment, az asszonyok mind melegen üdvözölték s a mint a bazárból kilépett, nagy éljent is kapott.

Rövid hirek. A király a tokaji ágost. hitv. evang. egyházközség részére tüzvész által elpusztitott temploma fölépitésére 200 frtot adott. — A **Széchenyi-szobor leleplezése** alkalmából a magyar tudományos akademia legközelebb tartott ülésén elhatározta, hogy aranyérmeket veret. Az érmeket Körmöczbányán már meg is rendelték. Az akadémia ezuttal Széchenyi 1825-iki november 8. és 9-iki beszédét, valamint az ünnepelt összes megnyitó beszédeit ki fogja nyomatni az ünnepély napjára. — **Vasuti szerencsétlenség**. A Halleban történt vasuti szerencsétlenséget, melyről táviratunkban már volt szó, egy vasuti őr vigyázatlansága okozta. A hibás őr tegnap délután felakasztotta magát. — **Az Eötvös-alap javára** a télegyházi képezde növendékei igazgatójuk nevenapja alkalmából 20 frt. 20 krt gyüjtöttek össze és küldöttek föl a tanfelügyelőhöz. Eddigelé 182 frtot adott át a pestmegyei tanfelügyelőség az alap gyüjtő bizottságnak, most ujabban ismét 63 frtnyi összeg van begyülve e czélra.

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinház. Ma br. Jósika Miklós „Két Barcsay"-át adták, mely a negyvenes években hosszu ideig a reportoiron volt s később is néha-néha megfordult a szinpadon. A szinmü Józsika egyik regénye után készült és magán hordja keletkezése bélyegét. Regényes foszlányokból összetoldott történet nagy gyerekek számára; igazi „Ritterstück", melynek láttára visszahelyezkedünk a gyermeki phantazia paradicsomába, mikor a nemeskeblü Szapáry Péter, a derék Eduárd és a jeles Kunigunda oly sok, soha többé meg nem közelithető örömet okozott. Minden van benne, minek regényolvasó leánykák szive csak örülhet! Nemes keblü lovag „sans peur et sans reproche", hitetlenekkel czimboráló Ganelon, kit ép akkor csipnek nyakon, mikor a „vörös ember" bárdjával egy hazafi fejét akarja leüttetni; veszélyek örvénye fölött nyiló szerelem, álczás emberek, el nem sütött pisztolyok, tömlöcz és fényes vendégség, magas ablak, melyről szerelmes férfi hat ölet ugrik, törbe került gazemberek, megtorolt bün és felmagasztalt erény. — Az élet realismusát egy részeg fejedelem, kinek nagy szomja és semmi akarata nincs, egy csacsogó kulcsárné és egy vörös orru kulcsár képviselik. Azonkivül van a darabban pittoresk elem is, oláh parasztok és vitézi ruhába bujt ballerinák táncza. Ennyi alkatrészből áll össze a darab, ennyi füszerből kerül az izes eledel. Különben ugy vagyunk vele, mint a gyerek azzal a száraz tortával, melyet a nagy mama még leánykorában sütött. Az unoka sokat emésztő étvágya is izetlennek találja. — A „két Barcsay" ma csak vasárnapi darabnak válik be. Fölelevenitésének különben aligha van értéke. — Legfölebb eszünkbe jut, hogy ott Fogaras yára körül mennyi drámai kincs van elrejtve, mely még mindig fölfedezésére vár. Talán csak vetődik tája felé igazán drámai tehetség. Szinészeinknek — nehány genrealakot kivéve — alig nyujt valamire való feladatot a darab. Ma nem szeretnek tirádákat szavalni, egy-egy harsanó kifejezést amugy „kivágni", s ily módon a Barcsayak lángoló hazaszeretete, nemes keblüsége nem is juthatott eléggé „hangos" kifejezésre. Korántsem neheztelünk érette. A darab női alakjai, a fejedelmi Anna, az angyali Zsófi és a hü Irma mindannyia „szeraf" lélek; szerencsére szép magyar ruhában, kivarrott „pruszlikban" járnak, s igy csakugyan lehetett gyönyörködni bennük. Felekiné, Jászay Mari assz., Márkus Emilia k. a. játszották e szerepeket. Apafi fejedelmet Kovács Gyula adta; s minthogy mámoros fejü Apafi maga sem tudja, mit tegyen, a müvész sem törődött vele. Nem is érdemli meg. Legjobban járt Ujházy kulcsárja és Szathmáryné komornája, mert a nevetők részükön voltak. Summa summarum: a nagy nevü regényiró iránti kegyelet sehogy sem zárja ki ama jó kivánságot, hogy Barcsay redivivus ujra vissza ne szálljon sirjába pihenni.

— A nemzeti zenede igazgatósága a vigadó kis termében rendezett mai zene-reggélye melyen nagy közönség volt jelen, igen szépen sikerült. A hangversenyben az I. és II. osztály növendékei vettek részt. Az előadott darabok közül legnagyobb tetszést nyert az Idillák Székely Imrétől, előadta Székely Irén k. a. „Morceán characteristique", „Polonaise" Wieniavskitől előadta Petyko Imre; „Orpheus" symfoniai költemény Liszttől és Beethoven „Hármasa" (c-moll) Egészben véve a közönség igen meg volt elégedve a tanitványok által nyujtott élvezettel.

— A budapesti zenekedvelők egylete f. hó 22-ére (hétfőn) kitüzött nagy zenekari hangversenye közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztatott.

— A bécsi udvari opera igazgatóságában erős válság ütött ki, Jauner, ki ellen már évek óta számtalan panasz emelkedett, elbocsáttatik. Némely hirek szerint b. Hofman az eddigi közös pénzügyminiszter lesz a főigazgató, mások ideiglenes állapotról beszélnek, mely szerint a három eddigi regisseur fogja az intézetet vezetni. Hofman kineveztetését azonban legbizonyosabbnak tartják.

Egyletek, társulatok.

— Az irók- és müvészek társaságának ma zajos közgyülése volt. Az egylet tagjai már napok óta készülődtek az előre sejtett vitákban való részvételre. Az izgalmat az ifju nemzedék elégedetlensége képezte. Az ifju ellenzéket Visi Imre vezette s annak nevében az elégedetlenség okául azt hozta fel beszédében, hogy a kör nem felel meg a hozzákötött várakozásoknak, nem teljesiti alapszabályszerü föladatait. Például a mult évben nem tartott a kör irodalmi estélyeket, társas összejöveteleket, nem törekedett a hirlap- és szép irodalmat érdeklő kérdésekben alkalomszerü kezdeményezésekre, és e közöny egy uj hirlapiró egylet létesitését eredményezte. Az irói- és müvészi körnek alapszabályai értelmében kezdeményezni kellett volna az irói nyugdijintézet alapitását is, de ez ügyben nem tett semmit és most e tendő is egy uj testületre ment át. A kör nem képviseltette magát sem az Eötvös ünnepélyeken, sem a Kubinyi temetésen, sem a Szigeti József ünnepen, stb. stb. Szóval Visi arra utal, hogy az egyletet élénkké, változatossá, vonzóvá, tekintélyessé kell tenni s a fölhozott mulasztások nem annyira vádak, mint inkább ösztön gyanánt tekintendők arra nézve, hogy a jövő választmány az egylet ügyeinek előrevitele érdekében az eddigi hiányokat mellőzve, elevenebb, körültekintőbb és az igényeket számbavevő müködésbe fogjon.

Éjszaky Károly elnök és Feleki Miklós alelnök védelmezték a választmányt, s viszont az egyleti tagok közönyéről panaszkodtak, mi élénk eszmecserére adott okot, melyben Margitay, Gelléri, Balázs Sándor és Visi Imre vettek részt. Az eszmecsere azzal ért véget, hogy a Visi által kifejezett óhajok a jegyzőkönyvbe vétettek és a jövő választmánynyal közöltetni fognak.

A számvizsgáló bizottság jelentését dr. Várady Béla terjeszti elő és a biz. nevében azt inditványozza, hogy a tetemes tagdijhátralékok behajtására egy korlátlan hatalommal felruházott, kiméletlen szigorral eljáró bizottság küldessék ki. E bizottság tagjai lettek: Serák Károly, Fekete József, Frecskay János, Visi Imre, az ügyész és a pénztárnok.

A legzajosabb jelenetekre adott alkalmat a költségvetés tárgyalása, melynél az ifju reform-párt nevében több lényeges javaslat merült fel. A bevételi előirányzat összesen 6080 frtban állapittatott meg. A kiadások rovatánál a titkár tiszteletdija czim alatt előirányzott 500 frtos tételnél az ellenzéki reform-párt nevében Frecskay inditványozza, hogy a titkárnak és igazgatónak a jövő évre és lehetőleg ezentul is 25—25 cs. kir. arany adassék (az eddigi 500 frt helyett.) Odry Lehel az eddigi szokás fenntartását ajánlja. Az e fölött keletkezett roppant zajos vitában, mely a kedélyeket a legnagyobb mértékben felizgatta és tulságos hevességében a közgyülés méltóságát is sértette, sokan vettek részt. Végre szavazásra kerülvén a dolog 23 elfogadta, 22 nem fogadta el Frecskay inditványát, és igy ez egy szavazattöbbséggel határozati erőre emeltetett.

E határozat konstatálása és kimondása ismét csak óriási zaj, „ujra szavazzunk", „az elnök is szavazzon„ (ez utóbbi az alapszabályok értelmében csak a szavazatok egyenlősége esetén szavazhat valamely inditványra) felkiáltások után volt lehetséges. De mivel a szavazás kellő rendben történt és a többség, habár csak „egy" szónyi volt is, elvitatható nem volt, a kisebbség belenyugodott, a többség zajos és irigyelt, kifogásolt diadalába.

A szolgaszemélyzet költségelőirányzata is módosulást szenvedett György Aladár inditványára. E szerint a költségelőirányzatban az összes kiadás 4700 frtot és 50 darab aranyat tesz.

Közben a Kodolányi Antal, Pállik Béla és Szabó Endre urakból álló bizottság nevében Pállik bejelenti a szavazás eredményét. E szerint a tisztujitás a következő eredménnyel ejtetett meg: Beadatott összesen 57 szavazat. Ebből kapott az elnökségre **Jókay** Mór 54-et (előbbi elnök Éjszaki volt, ki leköszönt) az alelnökségre: **Feleki** Miklós 56-ot **Hatala** Péter 49-et, a pénztárnokságra **Együd** István 57-et, a titkárságra **Szana** Tamás 57-et. (E két utóbbi tehát egyhangulag lett megválasztva.) Választmányi tagok lettek: Irók: Dárday Sándor, Eötvös Károly (uj), Erődy Béla, Északi Károly (uj), Frecskay János, György Aladár, b. Kaas Ivor (uj), Komócsy József, Mezey Ernő (uj), Visi Imre (uj). Müvészek: Bartay Ede (uj), Évva Lajos (uj), E. Kovács Gyula (uj), Káldy Gyula, Kápolnay János, Karikás József (uj), Liszt Ferencz, Nagy Imre, Odry Lehel, Pállik Béla (uj.)

A választmány tehát épen fele részben uj tagokból áll. A mult évi választmányból kimaradtak a következők; Balázs S., Ballagi Aladár, Jókai (elnök lett), Margitay, gr. Zichy Géza, Ábányi Kornél id., Halmi Ferencz, Maszák, Szigethi Imre, Vastagh György. A djadalmas lista ismét az ifju elégedetlen párt győzelme volt, mely kandidátusait (öt másféle szavazati javaslattal szemben) győzelemre segitette.

Végül Északy Károly véglegesen lemondott az elnöhségről, mire a közgyülés Visi inditványára meleg jegyzőkönyvi elismerést szavazott a buzgó és lelkiismeretes elnöknek, kinek eddigi fáradozásáért a kör valóban köszönettel tartozik.

Kiküldetett még a számvizsgáló és szavazatszedő bizottság és ezzel a zajos közgyülés véget ért.

— **Az országos nöegylet** ma tartotta ez évi rendes közgyülését. Az eddiginél hasonlithatlanul nagyobb és valóban oly diszes, előkelő közönség vett azon részt, hogy ha ezután itélnünk lehet, az utóbbi időben sok viszontagságon keresztülment egyletre jobb idő vár. És ezt örömmel lehet konstatálnunk, mert kevés egylet van az országban, melynek a nőiparegyletnél szebb és magasztosabb feladat jutott volna osztályrészül:

Az egylet a mult évben meglehetősen zilált viszonyok között igyekezett az előző hibákat jóvátenni és az egylet reputáczióján esett csorbát ki köszörülni. A régi erők nem voltak erre elégségesek és az eszközök nem elegendők. A mai közgyülés oly választmányt állitott össze, mely diszére válik az egyletnek és melynek munkaképessége, tevékenysége iránt a legvérmesebb reményeket lehet táplálni. Az uj tisztviselőknek és választmánynak kell az orsz. nőiparegyletet ugyszólván reorganizálni és uj életre hivni, czéljai megoldására képessé tenni. Erre képesnek hisszük ugy a tisztviselőket, mint a választmányt és örvendünk, hogy az általunk is rokonszenves figyelemmel kisért egyesület végre biztos jövő elé nézhet.

A közgyülés lefolyásáról a következőket:

Az elnök Tarnóczy Gusztáv megnyitván a gyülést, a kellő alapszabályszerü intézkedések után felolvastatja az évkönyvben foglalt évi jelentést, mely tudomásul vétetik. Az évi jelentés konstatálja az egylet középszerü haladását, érinti az egyletnek tagokban való gyarapodását és megemlékezik azokról, kiknek közremüködése az egylet ügyeinek némi lendületet biztositott. Ezek között az évkönyv nem emliti fel Tarnóczy Gusztáv alelnököt, de mi készséggel ismerjük el, hogy az a fegyelem, rend és szabályos ügymenet, mely legutóbb az egyletnél tapasztalható, főleg Tarnóczy ügybuzgó és önzetlen fáradozásának köszönhető, melylyel az egylet ügyeit felkarolta.

Az évi jelentés felolvasása után Tarnóczy szóval is tett jelentést az egylet ügyeiről és lelkesen utalt azon teendőkre, melyek a tagokra az egylet felvirágoztatása körül várnak és buzditott az együttes tevékenységre, egyetértésre stb.

Zichy Antal kéri az elnökséget, hogy jövőre az évkönyvben az intézet nőképezdéjéről is foglaltassanak statisztikai adatok. Gelléri Mór titkár inditványára egyhangulag elhatároztatik, hogy ezentul az évkönyv a közgyülés előtt legalább egy héttel küldessék meg a tagoknak.

Az ügyész javaslatára a rendes és alapitó tagok behajthatatlan követelése leiratni rendeltettek.

Ráth Károly ajánlatára egyhangulag elhatároztatik, hogy a mennyiben az egyletnek törekvései az ipar terén az általános érdekü törekvésekbe beilleszthetők, az orsz. magyar iparegyesülettel, mint a hazai iparérdekü törekvések ez idő szerinti képviselőjével szorosabb érintkezésbe lépjen és a czélok megvalósitására közösen törekedjék.

Ezután a szavazatszedő bizottság nevében Margitay Dezső jelenti, hogy a tisztujitás a következő eredménynyel ejtetett meg.

Elnök lett **Kovách Lászlóné** egyhangulag; alelnökök: **Békey Imréné**, de **Gerandó Antonia**, gróf **Zichy Jenő**; pénztárnok: **Galgóczy Károly**, titkár: **Szegfy Mórné**.

Választás alá ez idén nem jöttek a következő régebbi tisztviselők: **Tárnóczy Gusztáv**, **Kugler Mária** alelnökök, **Gelléri Mór** titkár.

A választmányba a következők választattak:

1. Nők: Bayer Karolina, Benedikty Györgyné, Bischitz Dávidné, Blaskovics Miklósné, Bálint Ferenczné, Buzna Burján Ilon, Bobula Jánosné, Bulyovszky Gyuláné, Braun Krausz Paula, Csávolszky Lajosné, Cserhalmay Ferenczné, Dávid Adél, Drucker Józsefné, Duschóczky Károlyné, Fleischmann Tódorné, Flóri Mari, Girókuthy Ferenczné, György Aladárné, Daruváry Alajosné, Gróf Károlyi Tiborné, Kármán Lajosné, Lederer Sándorné, Lendvay Fáncsy Ilka, Lovassy Ferenczné, Luby Oláh Blanka, Margitay Lajosné, Merényi Csillag Karolina, Móricz Pálné, Névy Lászlóné, Nemeshegyiné, Pechata Lajosné, Pulszky Polixena, Ráth Károlyné, Ruprecht Demidoff Cornélia, Somogyi Edéné, Stetina Ilona, Spányi Józsefné, Széll Györgyné, Schwarcz Kálmánné, Szemlér Frecskay Józsa, Sz. Szentpály Janka, Tarnóczy Gusztávné, Gróf Teleky Gézáné, Todorescu Pálné, Tomaschek Emma, Török Györgyné, Vadnay Károlyné, Veninger Vinczéné, Veres Pálné, Veisz Krausz Nina, Virava Józsefné, Zirzen Janka, Halbauer Nándorné, Fehér Miklósné, Hatala Péterné, Schoszberger Teréz, Halász Dezsőné, Németh Miklósné, Tolnay Lajosné. Nikel Irén.

2. Férfiak: Ács Károly, Békey Imre, Bischitz Salamon, Bobula János, dr. Erődy Béla, Frey József, György Aladár, Grum Ferencz, Halász Dezső, Ráth Károly, Irányi Dániel, Majoros István, Margitay Dezső, Miklós István, Rappel Béla, Kodolányi Antal, Sembery István, Sipos Antal, Weisz Dávid, Ábrányi Kornél.

3. A vidékről: Bodonyi Horváth Lujza, Ujpest, Butykay Józsefné, Miskolcz, Dulovics Hgmál Mária, Halász József, Nagyvárad, Herczeg Gyuláné Dunaföldvár, Báró Horváth Ödönné, Hanthó Lajos, Arad, Inkey Kálmánné, Rigyácz, Nagy-Kanizsa, Báró Dőry Malenicza Mária, Gelsei Gutmann Vilmosné, Nagy-Kanizsa, Kerekes Lőrincz, Lujza, Ó-Liszka, Kalocsay Johanna, Aszód, Krenedics Mártonné, Vácz, Lakatos Jánosné, Székely-Udvarhely, Majthényi Albert, Novák-Oroszlány, Mazur Sándor, Nagybecskerek, Mihalek Dezsőné, Lőcse, Návay Lászlóné, Makó, R. Szokolay Hermin, Kaposvár, Thaisz Péter, Békés-Csaba vagy Nagy-Bánya.

Elnök végül bejelenti, hogy Halász Dezsőné még a gyülés elején beküldött levélben lemondott alelnöki állásáról és a tagoknak az eddig irányában tanusitott bizalmáért köszönetet szavaz. Az egylet érdekeinek előmozditása körül oly kiváló szolgálatokat tett alelnöknő visszalépése sajnálattal vétetvén tudomásul, a közgyülés ez érdemek elismeréseül lelépőnek jegyzőkönyvi, köszönetet szavaz és annak közlésével Bulyovszkyné, Vadnayné és Szélné urnőket bizza meg.

Végül az elnöknő üdvözletére egy Kugler Mária, Bulyovszkyné és de Gerando Antonia urnőkből álló bizottság küldetik ki, mire a gyülés két órakor véget ér.

— A IV. kerületi realiskola ifjusága ma délelőtt Arany-ünnepélyt tartott. Ezzel az ifjuság önképző köre szerény kifejezést akart adni azon általános lelkesedésnek, mely halhatatlan költőnk Arany János „Toldy szerelme" czimü remek müvének megjelenésekor az egész nemzetet örömmámorba ejté. Ney Ferencz igazgató rövid beszéddel nyitotta meg ez ünnepélyt, melynek müsora 9 pontból állt. Ságh József vezetese mellett nemrég alakult s napról-napra fejlődő dalkör Kölcsey „Hymnus"-át elénekelvén egy realiskolai tanuló olvasta föl a „Toldy-trilogiá"-ról szóló pályanyertes értekezését, melyben komoly törekvésre mutató készültséggel tárgyalta mind a három részt. Egy másik tanuló az „Ejféli párbaj"-ról értekezett, a mi mindenesetre dicséretreméltóbb dolog, mintha az ilyen ünnepélyes alkalmakkor sok helyen divó rendes szokás szerint saját eredeti, zsenge költeményekkel léptek volna föl, rontották volna az ünnepély harmoniáját. Szavalati tárgyak voltak a „Dalnok buja". „A bajusz", „Ejféli párbaj", „Tetemre hivás". Ezek után a dalkör elénekelvén a Szózatot az ünnepély véget ért koszorus költőnk, Arany János éltetésével.

— A magyar gazdasszonyok orsz. egyletének ma tartott rendes közgyülését az elnök özvegy Dugonich Jánosné rövid üdvözlettel megnyitván, az évi jelentés olvastatott fel, melyből kitünik, hogy az egyletnek 18228 frt 35 krajczárnyi kiadása volt árvaházára; van 330 alapitó, 223 rendes és 46 pártoló tagja; bevétele volt 26,623 forint 32 krajczár, összes kiadása pedig 25,937 frt 97 kr; készpénz maradvány 685 frt 35 kr. Az egylet intézetében 97 növendék van; ezek között a legifjabb 4 éves; az egylet költségén 58, egész fizetéssel 23, félfizetéssel 12, alapitványon 4, az elemi osztályokat látogatja 68 növendék. A jelentés és a folyó évi költségelőirányzat elfogadtatván, a választások ejtettek meg; ujra megválasztattak elnökké: Damjanich Jánosné, alelnökökké: gr. Batthyány Lajosné és Kármán Lajosné, pénztárnokká: Czanyuga Józsefné, ellenőrré Jármay Gyula, — jegyzővé: Sztupa György — ügyvéddé Mayer György; ezután a számvizsgáló bizottság és a számos tagot számláló választmány választatván meg, a közgyülés véget ért.

— A „Cornélia" betegsegélyző és temetkező egylet igazgató választmánya jelenti, miszerint alapszabályai a miniszteriumtól a jóváhagyó záradékkal ellátva — leérkeztek, ennélfogva az egylet megalakultnak tekintendő.

KÖZGAZDASÁG.

Iparügyek.

— **A háziipar terjesztő egyesület** ma tartá meg gyéren látogatott közgyülését, melyet a multkor a tagok kevés száma miatt el kellett halasztania. Kerkápolyi Károly elnök nyitván meg a gyülést, reflektál röviden az intézet müködésére. A sok akadály daczára is, melylyel az intézetnek küzdenie kell, mégis szép eredményt birt a csekély rendelkezésére álló erővel is kifejteni, jelenti, hogy az áru csarnok nemsokára már meg fog nyilni. Az árucsarnok költségeihez való hozzájárulás végett aláirási ivek vannak szerkesztve, a kéri s tagokat, hogy iparkodjanak mentől nagyobb számban aláirókat megnyerni.

Rakovszky Aladár alelnök sajnálkozva emliti az indolentiát, melylyel az egyletnek küzdenie kellett, s különösen az évdijas tagok vonják ki magukat kötelezettségeik alól, ugy hogy 700 tag közül alig foly be 2—300-nak dija. Az árucsarnok létesitése is nagy nehézséggel jár s még eddig kevesen küldtek be árukat.

A közgyülés az elnöknek jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

A választmánynak alapszabályszerüleg való kiegészitése után az alapszabályok azon pontját, hogy a közgyülésen 60 tag jelenléte szukséges, annyiban módositják, hogy a közgyülés 20 tag jelenlétében is határozatképes.

Herrich Károly nagyszabásu müködést akarna meginditani, mert eddig az intézet mintegy sportként üzte a házi ipart. Az intézet nem teljesité a hozzá füzött vérmes reményeket, s azért ellenséges ellene a hangulat. Ez hosszabb vitát idézett elő, melyben czáfolatul Herrich ellen, fölhozták, hogy az egylet alakitói sohasem tápláltak vérmes reményeket, s a mit kivivtak a rendelkezésükre álló erővel, az elég örvendetes.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

— márcz. 21.

Buza ma gyengén kináltatott, a tulajdonosok által szilárdon tartatott azonban, malmaink is tartózkodtak, sőt árengedményeket is követeltek. Mind e körülmények hozzá járultak ahhoz, hogy a forgalom csak néhány kisebb tételre szoritkozott.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki 400 mm. 76 k. 14.25 kevert, 200 mm. 75 k. 14.35, 100 mm. 75 k. 14.25, 100 mm. 75 k. 14 frt.

Felső tiszavidéki: 300 mm. 79·8 k. 14.50, 500 mm. 75 k. 14.10.

Pestvidéki: 400 mm. 75 k. 14.30.

Dunavidéki: 1300 mm. 75·8 k. 14.10.

É.-m.-országi: 750 mm. 75·5 k. 13.80.

Mind három havi időre adatott el.

Rozs és egyéb gabonanemekben változatlan árak mellett a forgalom csekély volt. Eladatott:

Arpa 1300 mm. 8.22½, 200 mm. 8 frt.

Zab 500 mm. 7.66. Mind készpénz fizetés mellett adatott el.

Határidőüzlet. Buza hanyatló irányt követett s 15 krral ment vissza, ellenben tengeri és zab 2½ krral szilárdabb.

Jegyeztetett:

Szokványbuza tavaszra 14.30—14.32½.

Bánáti tengeri máj.—juniusra 8.77½—8.80.

Zab tavaszra 7.75—7.80.

Értéktőzsde.

(Magánforgalom.)

A mai tőzsdei magánforgalom igen jó hangulat mellett folyt le, különösen déltájban volt kedvező, midőn külföldről sokkal magasabb árak érkeztek, mi által a hausse szilárd maradt egész zárlatig.

Magyar aranyjáradékban a már napok óta uralkodó külföldi nagy érdeklődés nálunk sem maradt hatás nélkül. Ezen értékpapir az összes külföldi tőzsdéken, nevezetesen a párisi, berlini, bécsi piaczokon igen nagy mennyiségben vásároltatnak.

Magyar aranyjáradék 103.05-ön kezdett s élénk vásárlások mellett 103.10—103.15, 103.20-ig emelkedett zárult szilárd irányzat mellett 103.25-ön.

Osztrák hitelrészvény nem effektiv 300.60—301,—301.50 köttetett, zárult 301.70-en.

Magyar hitelrészvény 282.50-en kerestetett.

Magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 119.50—120-ig., erdélyi vasut 142.50-től 143-ig vásároltatott.

Közgyülések.

⁂ **Az első magyar waggongyár részvénytársaság** ma tartotta évi rendes közgyülését. Steudemann igazgató a közgyülést megnyitván, konstatálja a határozat képességet. Az igazgatóság jelentéséből idézzük a következőket: A mult évi eredmény összesen 1904 frt 95 kr, mi az előbbi évek 298,563 frt 8 krnyi veszteségét mindössze csak 296,668 frt 13 krra szállitja le. Az összes forgalom 298,852 frt 15 kr volt. Az igazgatóság a részvényesek tudomásával, a gyártelep és beruházások átruházása czéljából érintkezésbe tette magát a Ganz és társa vasöntőde és gépgyár részvénytársasággal s azzal eziránt az adás-vételi szerződést utólagos jóváhagyás feltétele mellett meg is kötötte. A közgyülés a mérleget egyhangulag megerősitvén, a nevezett társulattal kötött adásvételi szerződést helybehagyta s egyuttal az igazgatóság javaslatához képest a liquidácziót kimondotta. A liquidáló bizottságba beválasztattak: Mechward Mátyás, Wahrmann Mór, Heinrich Eduárd és dr. Országh Sándor. A közgyülés ezzel véget ért.

⁂ **A pesti molnároké s sütök gözmalom részvénytársaság** ma Guikl József elnöklete alatt rendes évi közgyülést tartott. A felolvasott igazgatósági üzleti jelentés konstatálja, hogy az 1879-iki üzleti év eredményre nézve az azt megelőzőkhöz méltán sorolható. Ezen üzletévben ugyanis összesen 294.191,90 klgr. gabna őröltetett fel, melyből 285,114,07 klgr. vegyes örlemény készittetett. Az ez évben elért tiszta nyeremény beleértve az 1878-ik évi 938 frt 34 kr nyeremény áthozatát, összesen 175,648 frt 29 krt tesz. Az igazgatóság inditványa oda járul, hogy az 1879-dik évre 150,000 frt mint osztalék adassék ki, ugy, hogy a jelen év junius 1-én esedékes 14-ik sz. szelvény 50 frttal váltassék be, a fenmaradó 25.648 frt 29 kr mint nyereség az 1880-ik évre vitessék át. Az igazgatóság jelenti továbbá, hogy azon 2000 darab 200 frtos részvényből, melyek kibocsájtására az 1879-ik márczius 2-án tartott közgyülés által feljogosittatott, ez ideig csak 1500 dbot bocsájtott ki. Az emlitett kibocsájtványból 12 db részvény nem vétetett át, minek folytán az igazgatóság az alapszabályok által reá ruházott jogánál fogva azokat elértékesitette, s a névértéken felül bevett 1302 frtot az 1880-ik évi tartalékalap növelésére forditotta. Ami pedig a még fennmaradó 500 db részvényt illeti, azok kibocsájtására a szükséglet mindeddig ugyan nem állott be, az igazgatóság mindazonáltal kéri a közgyülés felhatalmazását arra, hogy az illető részvényeket az emlitett körülmények közt a vállalat részére, de nem névértékükön alul elértékesithesse s a többletet a tartalékalap javára fordithassa. Az uj malomra nézve a jelentés csak annyit hoz a közgyülés tudomására, miszerint az épitkezések, gépek felállitásával s belszerelésekkel annyira haladt, hogy az uj malom folyó év május havában müködésbe jöhet. A jelentés tudomásul vétetik, a tiszta nyeremény felosztására vonatkozó javaslat elfogadtatik s az igazgatóság s felügyelő bizottságnak a felmentvény megadatik. A közgyülés felhatalmazza az igazgatóságot a fent érintett 500 db részvénynek szükség esetében leendő elárusitására, több inditványozott alapszabálymódositásokat fogad el, s egy a társaság hivatalnokai számára alapitandó nyugdij-alap részére 300 frtot szavaz meg. Miután még az igazgatóságnak a közgyülés által eredménydus müködéseért jegyzőkönyvi köszönet nyilvánittatott, a kilépett igazgatósági tagok választására kerül a sor, amidőn is a kilépettek Guikl József, Schmaltz Károly, Schmidlechner György és Arkauer József igazgatósági tagok ujra megválasztattak.

Az **„Atheneum" irodalmi és nyomdai részvény-társulat** Cséry Lajos elnöklete alatt ma d. e. 11 órakor tartá 12. évi rendes közgyülését, miután az elnök a közgyülés határozatképességét konstatálta, felolvastatott az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése. Az eredmény a társulat minden üzlet ágaiban emelkedést mutat. Az 1879. évi üzlet-eredmény 176,130 forintra rug, ebből az alapszabályokban megállapitott levonások után, mi a tiszteletdijakban 29.942 frt 10 krt teszen, még a tartalékalapra 50 ezer forint forditattik és mind e mellett a részvényesek közt 96 ezer forintnak kiosztása javasoltatik. Az igazgatóság részvényenként 40 forintnak kiosztását határozza el, mi 20 százaléknak felel meg. A Giczey Samu, Deutsch Jakab, dr. Reich Ármin, Fenyvessy és Tárkányi Béla kanonkból álló felügyelő bizottság ujból megválasztatván, a közgyülés véget ért.

Vegyes közlemények.

⁂ **Az erdélyi vasut államitásához.** Az erdélyi vasutnak tegnap tartott igazgatósági ülésében a tárgyalások vitelére kiküldött bizottság előterjeszté jelentését s véleményt mondott a kormány ujabb javaslatai felett. Miután az igazgatóság nyilatkozata szerint a részvényeknek 120 frtjával aranyjáradékban javasolt beváltását a biztositott kamatoknak és a részvények értékének meg nem felel, a pénz- és közlekedésügyek miniszterek jelenlétében ujabb megbeszélés történt, mely alkalommal a kormány a részvények beváltására nézve 20, félévi részletben leendő kisorsolást hoz javaslatba, miáltal részvényenkint 140 frt. készpénzben fizettetnék vissza és a törlesztésig minden részvény után 10 frtnyi kamat téríttetnék meg, mindkét öszeg papirértékben. A kormány alternativa gyanánt forgalmi átvételt ajánlott, az eddigi biztositási jövedék meghagyása mellett. A P. L. értesülése szerint az igazgatóság mindkét javaslatot elvetette. A kisorsolás általi viszszaváltás módozatait elvben elfogadhatónak nyilvánitották és a bizottságot a további tárgyalás vitelére felhatalmazták. A legközelebbi értekezlet alkalmasint a jövő hét közepe táján fog megtartatni, de a nap kitüzése a minisztertől függ.

Napirend márczius 21-én.

Naptár. Hétfő Kath.: Katalin. Prot.: Kazmér. Görög-Orosz: márcz. 10. Kodrat. Nap kél 6 órakor. Nyugszik: 6 óra 15 perczkor.
Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Fővárosi pénzügyi bizottság d. e. 10 érakor.
Budapesti torna-egylet közgyülése a Krisztina városban.
Akademia ülést tart d. u. öt órakor.
Scherveuka hangversenye a vigadóban 7½ órakor.
Eszterházi képtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Orsz. képzőmüvészeti tárlat kiállitása nyitva d. e. 10—12 d. u. 2—4.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Egyetemi könyvtár d. u. 4 óráig nyitva.
Magyar daltársulat este a Komlókertben előadást tart.
Az állatkert nyitva egész nap.

Hajóforgalom.

Márczius 20. a Duna balpartján a következő vizijárművek kötöttek ki: Hartmann János mh. „Harten" 190 mm. árpa; 8 mm. kukoricz; 1 mm. kenyér Sziget Ujfaluról. Hattenwald Antal mh. 60 mm. kukoricza, 100 mm. árpa; burgonya 10 mm.; szerszámfa 70 mm. és 6 mm. kenyér Sziget-Ujfaluról.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

ADLER ÁDOLF D.
azelőtt
Heidlberg L. és Glaser
Budapest, Deák-Ferencz-utcza 23. szám.
Mindennemü bécsi
férfi- és gyermek-ruhák
nagy gazdag raktára, a legujabb fagon szerint és a legjobb szövetből készitve.

Árjegyzék:

Tavaszi öltönyök	12 frttól	fölfelé
Cheviot öltönyök	13 „	
Felöltők	9 „	
Hamilton	11 „	
Nadrág	4 „	
Gyermek öltönyök	6 „	
Kis gyermek öltönyök	3 „	

Megrendelések mérték után 24 óra alatt pontosan teljesittetnek. Valamint a vidékről jövő megrendelések szintén a legszolidabb módon eszközöltetnek.

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Nemzeti szinház.

Hétfőn, márczius 21-én.
A Saint Cyri kisasszonyok.
Vigjáték 5 felvonásban. Irta Dumas Sándor. Ford. Fáy J. B.
Személyek:

Anjou herczeg	Hetényi	Rendőrbiztos	Faludi
Saint Hérem Roger	Náday	Ajtónálló	Tóth
Dubouloy Hercule	Halmi	Spanyol tiszt	Horváth sz.t.n.
D'Harcourt gróf	Egressy	Inas	Gonda
Comtois	Pintér		
De Mérian Charlotte	) saint-cyri		Helvey L.
Mauclair Louise	) növendékek		Molnárné

Kezdete 7 órakor.

Vár-szinház.

A troubadour.
Opera 4 felv. Irta Cammarano Salvator. Olaszból forditotta Nádaskay L. Zenéjét szerzette Verdi. — Személyek;

Luna gróf	Maletzky	Fernando	Talián
Leonora	Balázsné B. V.	Ines	Smidné
Azucena	Saxlehner E.	Ruis	Zajonghy
Manrico	Gassi F.	Hirnök	Széphegyi

Kezdete 7 órakor.

Népszinház.

BLAHÁNÉ LUIZA asszony mint vendég.
BOKKÁCSCSÓ.
Nagy operett 3 felv. Szövegét irták Zell F. és Genée R. Forditotta Évva Lajos. Zenéjét szerzé Suppé Ferencz.
Személyek:

Bokkácscsó	Blaháné	Lambertuccsó	Együd
Pietró	Solymosi	Peronella	Jenei A.
Szkaldza	Komáromi J.	Fiametta	Komáromi M.
Beatricze	Sziklai E	Leonettó	Bakonyi
Lotteringi	Kápolnai	Utczai könyvárus	Karikás
Izabella	Csatai Zs.	Marietta	Vasváriné

A harmadik felvonásban előforduló bohóczjáték. Személyei

Pantalone	Komáromi J.	Árlekino	Egri
Kolombina	Gyöngyösi I.	Szkapino	Pártényi
Brigella	Marton	Narcisszino	Vasvári
Polikinella	Enyvári		

Kezdete 7 órakor.